

9. CVIČENÍ Z OPTIMALIZACE

Simplexová metoda znovu, lépe a radostněji

Úloha LP v rovnicovém tvaru: $\max c^T x$ za podmínek $Ax = b, x \geq 0$.

D: *Báze* je množina indexů proměnných $B \subseteq \{1, \dots, n\}$ taková, že A_B je regulární (A_B značí podmatici A indexovanou sloupci z B).

Bázické řešení x odpovídající B je řešení $Ax = b$, pro které platí: $\forall i \notin B : x_i = 0$.

Přípustná báze je taková, že odpovídající bázické řešení x je přípustné, tedy $x \geq 0$.

PŘÍKLAD PRVNÍ Vyřešte pomocí simplexové metody následující úlohu LP:

$$\begin{aligned} \max & 2x_1 - x_2 + 2x_3 \\ & 2x_1 + x_2 \leq 10 \\ & x_1 + 2x_2 - 2x_3 \leq 20 \\ & x_2 + 2x_3 \leq 5 \\ & x_1, x_2, x_3 \geq 0 \end{aligned}$$

PŘÍKLAD DRUHÝ Nalezněte počáteční bázické přípustné řešení pomocí simplexového algoritmu (na jiném LP).

$$\begin{aligned} \max & 4x_2 - x_4 \\ & 3x_1 + x_2 - 2x_4 = 5 \\ & -x_2 + x_3 = -2 \\ & -2x_1 + 8x_2 + x_3 = 2 \\ & x_1, x_2, x_3, x_4 \geq 0 \end{aligned}$$

PŘÍKLAD TŘETÍ Pomocí simplexové metody nalezněte nejprve přípustné bázické řešení a následně i optimální řešení následující úlohy:

$$\begin{aligned} \max & 4x_1 - 2x_2 + 7x_3 \\ & 5x_1 + x_2 - 2x_3 \leq 12 \\ & -x_1 - x_2 + x_3 \leq -1 \\ & 2x_1 + x_2 \leq 4 \\ & x_1 + x_3 \leq 4 \\ & x_1, \dots, x_3 \geq 0 \end{aligned}$$

PŘÍKLAD ČTVRTÝ Mějme zadaný následující problém:

$$\begin{aligned} \max & x_1 + 2x_2 + 3x_3 + 4x_4 + 5x_5 \\ & x_1 - x_5 + x_6 = 20 \\ & x_1 + x_3 + x_7 = 30 \\ & x_1 + x_2 + x_4 + x_8 = 10 \\ & x_2 - x_3 - x_4 + x_5 + x_9 = 1 \\ & x_1, x_2, \dots, x_9 \geq 0 \end{aligned}$$

a počáteční bazické řešení $(0, 0, 0, 0, 0, 20, 30, 10, 1)$. Proveďte jeden krok simplexového algoritmu. Zdůvodněte, proč jste si vybrali ze všech možností právě tento.

PŘÍKLAD PÁTÝ Vyřešte simplexovou metodou:

$$\begin{aligned} \max \quad & 5x_1 - 19x_2 - 3x_3 - 4x_4 \\ & x_5 = -0.5x_1 + 2x_2 + 0.5x_3 - 4x_4 \\ & x_6 = -0.5x_1 + 4x_2 + 1x_3 - x_4 \\ & x_7 = 1 - x_1 \\ & x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7 \geq 0 \end{aligned}$$

Jako pivotovací pravidlo použijte Blandovo pravidlo. Poté spočítejte stejnou úlohu pomocí pravidla „největší koeficient“.

PŘÍKLAD ŠESTÝ Aplikujte simplexovou metodu. V nějaké chvíli by již nemělo být možné pokračovat. Proč se algoritmus zastavil? Závise tento problém na účelové funkci, nebo jen na mnohostěnu?

- Optimalizujte funkci $\max 3x_1 + x_2$ na mnohostěnu P :

$$\begin{aligned} x_1 - x_2 &\leq -1 \\ -x_1 - x_2 &\leq -3 \\ 2x_1 - x_2 &\leq 2 \\ x_1, x_2 &\geq 0. \end{aligned}$$

- Optimalizujte funkci $\max 4x + 5y + 3z$ na mnohostěnu P :

$$\begin{aligned} x + y + 2z &\geq 20 \\ 5x + 6y + 5z &\leq 50 \\ x + 3y + 5z &\leq 30 \\ x, y, z &\geq 0 \end{aligned}$$

PŘÍKLAD SEDMÝ Najděte všechny vrcholy s optimálním řešením následujícího LP:

$$\begin{aligned} \max \quad & 2x_1 + 3x_2 + 5x_3 + 4x_4 \\ & x_1 + 2x_2 + 3x_3 + x_4 \leq 5 \\ & x_1 + x_2 + 2x_3 + 3x_4 \leq 3 \\ & x_1 + x_2 + 2x_3 + 7x_4 \geq 3 \\ & x_1, x_2, x_3, x_4 \geq 0 \end{aligned}$$